

گفتگو با دکتر شاهنواز

نام: هوشنگ شاهنواز
محل سکونت فعلی: استکهلم، سوئد
شغل: استاد رشته ارگونومی Ergonomics
صنعتی

سال و محل تولد: اسفند ۱۳۱۵ در تهران
خانواده: همسر خانم آریتا دبیران؛
فرزندان آقای رزی نیو ۲۹ ساله دندانپزشک
و خانم شادی اردفالی فرد مدد کار خانوادگی
تحصیلات: فوق لیسانس مکانیک از
دانشگاه فنی دارمشتات آلمان، فوق
لیسانس در طراحی کار و ارگونومی از دانشگاه
بیرمنگام در انگلستان، دکتر در ارگونومی
صنعتی از دانشگاه بیرمنگام

آقای دکتر شاهنواز از اینکه دعوت ما را
برای این مصاحبه پذیرفتید از شما بسیار
متشکریم.

۱. آقای دکتر شاهنواز چگونه به
رشته ارگونومی علاقمند شدید؟

زمانی که دانشجوی رشته مکانیک در
دانشگاه فنی دارمشتات آلمان بودم در سال
۱۹۶۲ دانشکده ارگونومی که به آلمانی علم
کار یا Arbeitswissenschaft خوانده
می‌شود، به استادی پرفسور W. Rohmert
افتتاح شد و آغاز به کار کرد. این دانشکده
دومین دانشکده ارگونومی در آن زمان در
تمام آلمان غربی بود. ما که دانشجوی
رشته مکانیک بودیم، توانستیم ۲ واحد درس
ارگونومی در این دانشکده جدید بگیریم. من
این درس را انتخاب کردم و خیلی به آن
علاقمند شدم. تا قبل از گرفتن این درس ما
فقط در مورد ماشین‌ها و ابزار فنی و اینکه
چگونه می‌توان راندمان آن‌ها را بالاتر برد فکر
می‌کردیم و هرگز به این فکر نمی‌کردیم که
این وسائل صنعتی که هر روز هم پیچیده تر
می‌شوند باید به وسیله انسان‌ها در محیط
های کاری به کار گرفته شوند. مطالب
ارگونومی برای من که همیشه توجه و علاقه
ام به انسان و حفظ سلامت و ارزش‌های
انسانی بود، بسیار جالب بود.

بعد از اتمام تحصیل در سال ۱۹۶۶ به
ایران بازگشتم و در سال ۱۹۶۷ در دانشگاه
صنعتی آریامهر (شریف کنونی) استخدام
شدم. محل کار اول من در مرکز آب و انرژی
بود و بعد به مرکز کارگاه‌های دانشگاه رفتم.
بعد از ۵ سال کار در دانشگاه با استفاده از
فرصت مطالعاتی که در آن زمان برای افزایش
دانش کادر علمی دانشگاه فراهم بود، برای
تحصیل در رشته ارگونومی به دانشگاه
بیرمنگام رفتم. چون تحصیلات پایه کافی در
زمینه ارگونومی نداشتم، اول یک دوره فوق
لیسانس را در دانشگاه گذراندم و بعد دوره
دکتر را. علاقه من همیشه بیشتر به
مسائل کشورهای در حال توسعه صنعتی، و

حمایت قاطع از اطلاعیه انجمن

بسیاری از اعضای انجمن در کشورهای
مختلف در نامه‌هایی که برای انجمن و
همچنین برای خبرنامه ارسال کردند،
پشتیبانی خود را از اطلاعیه انجمن مبنی بر
محکومیت حمله به خوابگاه‌های
دانشجویان و تأکید بر حفظ شئون
دانشگاه‌ها ابراز داشتند.

یکی از فارغ‌التحصیلان اخیر دانشگاه که
به تازگی جهت ادامه تحصیل به انگلستان
آمده، می‌نویسد: "بسیار خوشحالم که
می‌بینم انجمن حمله به دانشجویان را
محکوم کرده است. [...] امیدوارم احترام
فرهنگیان و دانشگاهیان در نزد یکایک افراد
کشور همچنان حفظ شود."

در میان نامه‌ها یک نظر مخالف با این
موضوع گیری انجمن نیز دیده می‌شود. این
دوست محترم از دانشگاه شریف، از وقوع
حمله به خوابگاه‌های دانشجویان بکلی
اظهار بی‌اطلاعی کرده‌اند.

روزنامه شریف

sharifdaily.com

نشریه الکترونیکی شریف یا sharifdaily
حاوی اخبار جالب و زنده تا چندین پیش‌طور
منظم و هفته‌ای دو بار از طریق سایت
اینترنت دانشگاه در نشانی
<http://www.sharifdaily.com>
انتشار

می‌یافت. متأسفانه مدتی است که انتشار
آن متوقف شده است. آخرین شماره این
نشریه متعلق به تاریخ سه شنبه ۵ خرداد
(۲۶ ماه مه) است.

ما موفقیت روزنامه دانشگاه را در ادامه
کار مطبوعاتی با ارزش خود آرزومندیم.

نخستین گردهمایی منطقه ای

در اسلینگن آلمان

همچنان که پیشتر اعلام شده، نخستین
گردهمایی منطقه ای اعضای انجمن مقیم
کشورهای آلمان، هلند، فرانسه، اتریش،
سوئیس و ایتالیا روز ۱۳ سپتامبر در شهر
اسلینگن Esslingen (در جنوب غربی آلمان و
نزدیک شهر اشتوتگارت) برگزار خواهد شد.
محل برگزاری این گردهمایی آکادمی فنی
اسلینگن است.

این گردهمایی از بعد از ظهر جمعه آغاز و
روز یکشنبه به پایان می‌رسد. روز شنبه ۱۳
سپتامبر به عرضه سخنرانی‌های حرفه ای
و روز یکشنبه به بازدید از نقاط زیبا و دیدنی
این منطقه اختصاص یافته است.

این گردهمایی در مجموع شامل
بخش‌های علمی- فنی، فرهنگی و هنری
خواهد بود. از همه اعضای انجمن در
کشورهای آلمان، هلند، فرانسه، اتریش،
سوئیس و ایتالیا دعوت می‌کنیم در این
گردهمایی شرکت کنند. مهلت نام نویسی
تا یکم ماه اوت است. جهت نام نویسی و
ذخیره جا در هتل به سایت شاخه اروپا
مراجعه کنید:

<http://www.sharifuniversity.org>

و با این نشانی تماس بگیرید:

anousheh.hadzaad@GMX.de

اثرات صنعتی شدن و پیشرفت صنعت بر
انسان‌ها بود. بدین منظور دکترای خود را
در زمینه ارگونومی در کشورهای در حال
توسعه صنعتی انتخاب کردم و پژوهش و
جمع‌آوری آمار هابم را در کارخانه ذوب آهن
اصفهان که در آن زمان تقریباً تازه آغاز به کار
کرده بود و مشکلات عدیده ارگونومی
داشت، انجام دادم. بعد از گرفتن دکترای، در
دانشگاه بیرمنگام به عنوان پژوهشگر
استخدام شدم و مدت ۶ ماه کار کردم. این
دوره بسیار مفید بود، زیرا بیشتر استفاده
عملی از دانش ارگونومی در صنعت بود. پس
از پایان این ۶ ماه به دانشگاه صنعتی شریف
بازگشتم و در دانشکده مهندسی صنایع
آزمایشگاه ارگونومی را راه انداختم و درس
ارگونومی را عرضه کردم. تا سال ۱۹۸۰ در
ایران بودم و پس از بسته شدن دانشگاه‌ها
در ایران، از سوی دانشگاه صنعتی لولبای
سوئد دعوت شدم که به عنوان پژوهشگر در
دانشکده روانشناسی صنعتی آن‌جا کار کنم.
دعوت را پذیرفتم و راهی سوئد شدم.

۲. آقای دکتر شاهنواز چه خاطره ای
از سال‌های کار در دانشگاه صنعتی
پیش از همه در خاطرتان نقش بسته
است؟

در دوران تحصیل در آلمان من به مسائل
فرهنگی و هنری بخصوص تئاتر علاقمند
شدم. موقعی که در اواخر سال‌های ۱۹۶۰ به
دانشگاه صنعتی آمدم، احساس کردم که
خوب است دانشگاه‌های فعالیتهای
علمی و فنی، کمی هم در زمینه فرهنگی و
هنری فعالیت داشته باشد. با این اندیشه، و
موافقت مدیران وقت دانشگاه، مرکز فرهنگی
- هنری دانشگاه آغاز به کار کرد. در این مرکز
علاوه بر فعالیتهای دانشجویان در
کلاس‌های آموزشی متعدد مانند نقاشی،
موسیقی، سینما، تئاتر و ادبیات، دانشجویان
می‌توانستند در کلاس‌های آموزشی دیگر نیز
شرکت کنند و تعدادی واحدهای فرهنگی و
هنری بگیرند. در این زمینه نخبگانی چون
زنده یاد احمد شاملو و دیگر بزرگان فرهنگ و
هنر ایران همکاری می‌کردند. خاطره‌های
خوب من علاوه بر خاطره‌های خوب از
همکاران دانشگاهی، خاطره‌های بسیار
خوب دوستی و نزدیکی با دانشجویان عضو
این گروه‌های فرهنگی- هنری و مشاهده
ذوق و استعداد و علاقه و پیشرفت آن‌ها در
رشته‌های فرهنگی- هنری مورد علاقه
شان است.

۲. آیا در حال حاضر فعالیتهای
مشترک علمی و حرفه ای با دانشگاه
شریف و یا دیگر دانشگاه‌های ایران
دارید؟

متأسفانه در حال حاضر فعالیت مشترک
علمی و حرفه ای با دانشگاه شریف ندارم
ولی با چند دانشگاه دیگر در ایران و برخی
صنایع فعالیت مشترک دارم. از چندین سال
پیش با دانشگاه تربیت مدرس و دانشکده
پزشکی فعالیت مشترک دارم و علاوه بر
تدریس واحد ارگونومی، استاد راهنمای یک
دانشجوی دکتر در رشته ارگونومی هستم.
از آوریل امسال هم با دانشکده توانبخشی
تهران فعالیت مشترک آموزشی و پژوهشی
ایجاد شده است. امیدوارم که در آینده
نزدیک فعالیت آموزشی و پژوهشی مشترک
با دانشگاه صنعتی شریف هم برقرار شود.

۴. آقای دکتر شاهنواز شما به عنوان
یک محقق و استاد در سطح سوئد و
حتی جهان مطرح هستید. ممکن است

بازتاب اطلاعیه انجمن در باره IEEE

انتشار اطلاعیه انجمن درباره شیوه مقابله با سیاست تبعیض IEEE بسیار مؤثر افتاده است و IEEE را که تا کنون در مورد سیاست تبعیض سکوت اختیار کرده بود، وادار به پاسخگویی کرده است.

پروفسور خالد بن لطیف، سردبیر مجله IEEE Transactions on Wireless Communication که نامشان در اطلاعیه ذکر شده بود، بدینال دریافت نامه های بسیار، در نامه ای خطاب به انجمن از جمله نوشته اند: "من کاملاً با شما موافقم که این شیوه برخورد غلط و بی معنی است."

دکتر مایکل لایتنر،
Michael.Lightner@Colorado.edu

معاون IEEE نیز طی نامه ای دیدگاه های IEEE را به تفصیل توضیح داده اند. نتایج اقدامات انجمن SUTA بزودی به اطلاع عموم خواهد رسید.

دکترهمايون هاشمی، استاد برق دانشگاه صنعتی شریف، که خود از اعضای ارشد IEEE هستند، در مورد چگونگی مقابله با IEEE با انجمن همکاری نزدیک دارند.

پیک نیک در شمال کالیفورنیا

شاخه شمال کالیفورنیا SUTA از همه اعضای این منطقه و خانواده هایشان دعوت می کند که در ساعت ۱۱ بامداد روز شنبه ۲۶ ژوئیه در پارک Mitchell در شهر پالو آلتو حضور به هم رسانند. بی تردید این فرصت خوبی برای دیدار دوستان خواهد بود. لطفاً این خبر را به اطلاع دیگر دوستان نیز برسانید. کمیته برگزاری: فریا آریا، پهریز عطایی، فرزانه فلاح، جلیل کمالی و آبتین کشاورزبان. نشانی تماس:

bataee@tugboatpartners.com

گردهمایی شاخه شمال شرقی آمریکا

دومین جلسه شاخه شمال شرقی آمریکا ساعت ۲ بعد از ظهر روز شنبه ۱۹ ژوئیه در محل خانه ایران در شهر برایتون در ایالت ماساچوست برگزار می شود. علاقمندان می توانند با آقای زاهد شیخ الاسلامی عضو هیئت مدیره و منشی انجمن تماس بگیرند.
zahed@chapter.net

فراخوان

از همه دانش‌آموختگان و اعضای پیشین هیات علمی د.ص.ش دعوت می کنیم که با مراجعه به سایت انجمن <http://www.sharifuniversity.net> در انجمن نام‌نویسی کنند. در این سایت از جمله می توان دوستان قدیم را در میان نام‌های موجود پیدا کرد.

تماس با ما

مطالب خود را از طریق پست الکترونیکی به نشانی

anousheh.hadzaad@GMX.de

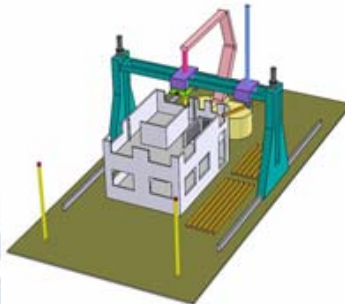
یا توسط فکس به شماره
+ ۴۹ - ۶۱۷۴ - ۹۳ ۲۳ ۴۱

ارسال نمایید.

نشانی سایت شاخه اروپای انجمن:

<http://www.sharifuniversity.org>

بتوانند ساختمان واقعی بسازند. نخستین گام در این راه ساخت یک دیوار است که دکتر خوشنویس در حال حاضر مشغول آن است. دکتر خوشنویس در عین حال تلاش میوزرد با کمک بنیاد علوم ملی آمریکا

دستگاه‌هایی در مقیاس واقعی تولید کند. گزارش کامل در نشانی:

<http://www.laweekly.com/ink/03/30/quarter-wertheim.php>

به استقبال نخستین گردهمایی منطقه ای بریتانیا

همچنان که بیشتر اعلام شده، نخستین گردهمایی منطقه ای بریتانیا در روز شنبه ۲۰ ماه اوت در شهر لندن برگزار خواهد شد. تاکنون نزدیک به سی نفر در این گردهمایی نام‌نویسی کرده اند. محل این گردهمایی دانشگاه گرینیچ در جنوب لندن است. دانشگاه گرینیچ Greenwich بخشی از مجموعه تاریخی "کالج سلطنتی دریایی قدیمی" است که در کرانه رود تایمز بنا شده است. سازمان یونسکو برای این بنا ها "ارزش جهانشمول فوق العاده" قائل شده است، زیرا که ساختمان‌های گرینیچ از ظرافت و ترکیب معماری بی نظیری در جزایر بریتانیا برخوردار است. قدمت این ساختمان‌ها به سال ۱۶۹۴، یعنی به زمانی می‌رسد که بیمارستان گرینیچ جهت مداوای دریانوردان و کمک به بهبود وضع دریانوردی تأسیس شده بود.

همه اعضای مقیم بریتانیا و ایرلند را به شرکت در این گرد همایی دعوت می‌کنیم. جهت اطلاعات بیشتر با آقای مهندس هانری معصوم پور تماس بگیرید:
hanri_m@yahoo.co.uk

نمایی از بناهای تاریخی دانشگاه گرینیچ

اخبار دانشگاه

در مرحله نخست هشتمین المپیاد علمی دانشجویی کشور که در خرداد ماه امسال برگزار شد، دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف در رشته های مهندسی برق، فیزیک، مهندسی مکانیک، ریاضی، کامپیوتر و شیمی رتبه نخست را کسب کردند.

کمی درباره فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی خودتان توضیح بفرمایید.

فلسفه کاری من در ابتدای پذیرش مسئولیت در دانشکده ارگونومی دانشگاه لولیا این بود که با یک سازمان کم حجم و موثر (Lean & Efficient) آموزش و پژوهش ارگونومی را در دانشگاه انجام دهیم و از پژوهشگران طراز اول جهان در رشته ارگونومی دعوت کنم تا با تخصص و دانش شان به ما در آموزش و پژوهش باری دهند. این روش بیشتر بر این اساس انتخاب شد که اولاً ارگونومی در اوایل سال های ۱۹۸۰ دانش جدیدی بود و هنوز تعداد زیادی پژوهشگر سرشناس در این زمینه در دنیا وجود نداشت و بهتر بود که دانشجویان ما بتوانند با این نخبگان جهان آشنا شوند و سخن آنان را بشنوند و شبکه ارتباطی خودشان را ایجاد کنند. دلیل دیگر این بود که دانشگاه لولیا در آن زمان دانشگاهی نوپا و از نظر بین المللی کمی در انزوا بود و برای زندگی علمی نیاز به داشتن ارتباط جهانی و یک شبکه قوی ارتباطات با سایر مراکز علمی و دانشگاه های جهان بود. سعی من بر این بود که پژوهش توسط دانشجویان دوره دکترا که بصورت تمام وقت سرگرم کار بر روی یک پروژه ویژه هستند، انجام شود و هر یک از این دانشجوی دکترا حداقل دو استاد راهنما داشته باشد که یکی از داخل دانشکده و دیگری از خارج از دانشگاه لولیا انتخاب می‌شدند. تا کنون پژوهشگران و متخصصان از ۲۰ کشور جهان با دانشکده ارگونومی ما همکاری داشته اند.

فکر دیگر این بود که دانشجویانی که از کشورهای درحال توسعه صنعتی در دانشکده ارگونومی تحصیل می کنند، بهتر است که موضوع پژوهش خود را یک موضوع حاد و مورد نیاز پژوهش در داخل کشور خود انتخاب کنند و گرد آوری آمار و اطلاعات را در داخل کشور خویش انجام دهند. این روش هم به حل یک موضوع حاد ارگونومی در داخل کشور دانشجو کمک می‌کرد و هم به آنها کمک می‌کرد تا شبکه ارتباطی مناسبی در داخل کشور خود ایجاد کنند و در نهایت، پس از پایان تحصیل در سوئد، مشوق بازگشت آنان به کشور خودشان می‌شد. تا کنون ۱۰ دانشجو از ۳۰ کشور در دانشکده ارگونومی موفق به اخذ فوق لیسانس و ۱۶ دانشجو از ۸ کشور موفق به گرفتن دکترای ارگونومی از دانشگاه لولیا شده اند و در نقاط مختلف جهان مشغول به کار هستند.

با سپاس مجدد از دکتر شاهنواز موفقیت های هرچه بیشتری برای ایشان آرزومندیم.

موفقیت یک همکار

در عصری که فن‌آوری مدرن به همه چیز سرعت بی‌سابقه ای بخشیده، آقای دکتر **پرهخ خوشنویس**، عضو پیشین هیئت مدیره SUTA و استاد دانشگاه کالیفورنیا جنوبی، پروژه ای را در دست اجرا دارد که می‌تواند انقلابی در صنعت خانه سازی ایجاد کند. بنا به گزارش مجله LA-WEEKLY دکتر خوشنویس هدف پروژه خود را در این جمله خلاصه میکند:

"هدف ما ساختن یک طبقه ساختمان با زیر بنای ۲۰۰ متر مربع در ظرف یک روز و بدون دخالت دست است."

دکتر خوشنویس نخستین مدل دستگاه خود را با موفقیت ساخته است. چالش واقعی ساختن دستگاه‌هایی است که